

Uprava: Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 38-55.
Ček račun: Ljubljana številka 14.614. Izhaja vsak dan, razen ob ponedeljkih in dnevih po prazniku.

GLAS NARODA

Naročnina na mesec je 12 Din. Za tujino 20 Din.
Uredništvo: Ljubljana, Nebotičnik, Gajeva ulica št. 1. Telefon 38-55.
Rokopisov ne vračamo.

Št. 226.

LJUBLJANA, torek 17. decembra 1935.

Leto I.

Težke ure za Baldwina

Novo angleško vlado bo sestavil sir Austin Chamberlain? — Pospešeni prevozi „črnih srajc“ na bojišče — Skrivnostno poročilo grofa Ciana Mussoliniju

Proti kupčijam z Italijo

Pariz, 16. decembra. r. Francoska zveza za DN je imela večeraj svoj občni zbor. Po dolgi razpravi o mednarodni situaciji so sprejeli resolucijo, v kateri izražajo iskreno željo, da bi čimprej prišlo do sporazuma med Italijo in Abesinijo. Zveza izraža v resoluciji svojo udanost pacifizmu, ki odgovarja načelom pravičnosti. Resolucija pravi, da pomenijo stvarno in definitivno pomirjenje le one akcije in ureditve, ki slonijo na načelih pakta DN, predvsem pa na načelu kolektivne varnosti. Resolucija zahteva, da se s sedanjim sporom med Italijo in Abesinijo ne ustvari precedens v korist napadaleca.

Poročilo grofa Ciana

Kairo, 16. decembra. a. Mussolinijev zet grof Ciano, ki potuje incognito z ladjo »Victorio« v Italijo, je bil od maršala Badoglija poslan v Rim s posebnim zaupnim poročilom Mussoliniju o operacijah na frontah.

Na Grškem je pred dnevi nastala zelo koeljiva notranjepolitična kriza, katero je povzročil bivši ministrski predsednik Caldaris s tem, da je sklical grško narodno skupščino. Če bo 150 bivših poslancev s svojimi podpisi odobrilo Caldarisov sklep, bo narodna skupščina po ustavi pravilno sklicana in bo lahko soodločala o ukrepih nove vlade kralja Jurija II. Novi ministrski predsednik Demercis je pa pripravljen onemogočiti sklicanje stare skupščine na ta način, da bo s pomočjo kraljevega ukaza staro skupščino kratkomalo razpustil.

London, 16. decembra. n. V pričakovanju velike zunanjepolitične debate, ki bo v spodnji zbornici prihodnji četrtek, je bilo že snoči opaziti v krogih angleških poslancev veliko živahnost. Ministrski predsednik Baldwin se je snoči vrnil s svojega posestva na deželi v London in se je takoj sestel z ministrom za DN Edenom ter se z njim posvetoval o situaciji v Ženevi. Notranji minister sir John Simon je bil pozvan telefonsko iz Esseca v London. Zvečer ob 18. se je že zglasil v zunanjem ministrstvu.

Spričo njegovega poziva v London so se razširile govorice, da bo zvečer seja ministrskega sveta. Govorilo se je mnogo tudi o vesteh iz Rima, po katerih je italijanska vlada zahtevala pojasnila o angleško-francoskih predlogih. Uradno ta vest snoči še ni bila potrjena. Zaradi tega se tudi vlada ni sestala. Na dnevnem redu izredne seje vlade bi morala namreč biti razprava o italijanski noti ter o debati glede angleško-francoskih predlogov na seji spodnje zbornice.

Notranji minister sir John Simon se je zadržal v zunanjem ministrstvu celo uro in je imel dolg razgovor z Edenom.

Med tem angleški listi z vso vnemo nadaljujejo kampanjo proti načrtu Hoara in Lavala. Listi skušajo priti pariškimi pogajanjem do dna in pravijo, da si je Francija izgovorila koncesijo, po kateri Abesinija ne bo smela zgraditi lastne železnice, čeprav bo imela prosto pot do morja. Francija je to zahtevala v interesu rentabilnosti sedanje železniške proge Addis-Abeba — Džibuti, ki je kakor znano, v francoskih rokah.

»Daily Mail« govori o možnosti demisije angleške vlade in pravi, da bi novo vlado eventualno sestavil sir Austin Chamberlain, zunanje ministrstvo pa bi prevzel sedanji finančni minister sir Neville Chamberlain.

List trdi, da je minister Eden nameraval podati ostavko. Svoje namere še zmerom ni opustil. V danem primeru se bo z njim solidariziralo nekaj mlajših ministrov. List računa z ostavko ministrov Olivera, Stanleya, Eliota.

Neki člani angleške vlade stoje še vedno na stališču, da je zunanji minister sir Samuel Hoare preveč popustil napram Lavalu, ki se je zavzemal za čim večje koncesije v korist Italije.

Novi prevozi v Afriko

Napoli, 16. decembra. AA. Snoči je odplul v Vzhodno Afriko parnik »Principe de Sammaria« s 1400 prostovoljci. Takoj nato je zapustil luko še parnik »Cesare Battisti«, s katerim je odpotovalo v Vzhodno Afriko prav tako večje število prostovoljcev. Na parniku sta tudi spoletski vojvoda in Mussolinijev nečak Vito Mussolini, titularni direktor lista »Popolo d' Italia«.

S parnikov »Principessa Giovanna« je večeraj odpotovala v Vzhodno Afriko 321. legija italijanskih prostovoljcev iz inozemstva, ki so jo dodelili diviziji »Tevere«. Pred odhodom parnika so se vršile velike manifestacije.

Tsaldaris zahteva sklicanje parlamenta

Atene, 16. decembra. AA. Populistična stranka Tsaldarisa je pri predsedstvu parlamenta vložila predlog, da se takoj skliče poslanska zbornica. Prva seja naj bi se vršila že 18. t. m. Te-

mu predlogu se je pridružila tudi desidentska grupa poslancev pod vodstvom Teotokisa. Vprašanje pa je, ali bo vlada na ta predlog pristala.

Anglija proti egiptskim zahtevam

London, 16. dec. n. »Sunday Dispatch« poroča, da se angleški vojaški krogi odločno upirajo ratifikaciji pogodbe iz leta 1913, ki jo zahteva nova egiptska »fronta edinstva«. Vojaški faktorji se upirajo predvsem klavzulam, ki določajo umik okupacijskih čet iz Egipta v ozemlje okrog Sueškega kanala.

Občudovanje Masaryka

Pariz, 16. decembra. n. Predsednik francoske republike Lebrun je poslal T. G. Masaryku brzojavko, v kateri mu izraža v svojem in v imenu francoskega naroda iskreno občudovanje. Vaša osebnost, pravi brzojavka, bo za vselej združena s herojsko sliko države, ki je Franciji tako draga.

Nj. Vel. kraljica Marija

na razstavi božičnih darov.

Beograd, 16. decembra. AA. Včeraj okrog 17. ure je Nj. Vel. kraljica Marija posestila razstavo božičnih darov, ki jo je organiziralo Kolo srbskih sester v svojih prostorih. Otvoritvi razstave so poleg Nj. Vel. kraljice Marije in gospe kraljevega namestnika dr. Iva Perovića prisostvovali tudi gospe članov vlade, tujih poslanikov, članice upravnega odbora Kola ter veliko število gospa iz ugledne beograjske družbe.

Euwe — svetovni prvak v šahu

V nedeljo je bila v Amsterdamu odigrana poslednja od 30 šahovskih partij za svetovno prvenstvo, za katero sta tekmovala dosedanji prvak dr. Aljehin in nizozemski šahovski mojster Euwe. Po 40 potezi je Aljehin svojemu partnerju predlagal, da se partija proglasi remis. Euwe je s tem izvojeval svetovno prvenstvo v šahu. Premagal je nasprotnika v 9 partijah. Sam je izgubil osem partij. Ostalih 13 pa je bilo remiziranih.

Stražnik žene dva otroka...

In kaj premišljuje pri tem reporter

Ljubljana, 16. dec.

Deveta večera ura. S kolegom prihajava po Šelenburgovi proti počti, ko se od nasprotne strani pojavi stražnik z dvema otrokoma, dečkom in deklico. Stvar je jasna na prvi pogled: otroka sta beračila, pa ju je stražnik prijel in ju zdaj žene na policijo, da se ugotovi, čigava sta in od kod, in se starši pozovejo na odgovor.

Stvar je popolnoma v redu: otroci ne smejo beračiti, stražnik postopa prav in starše, ki pošiljajo otroke beračiti, je treba kaznovati. In vendar nekaj na tej stvari ni v redu in nekaj mi vira v duši, ko gledam ta prizor.

Ko gledam ta dva proletarska otroka, na katere je tako zgodaj že padla senca policije. Deček in deklica, očitno brat in sestra. Dečku bo kakih 12 let, dekletcu morda šest, sedem. Dečko stopa ob stražnikovi strani z mrkim obrazom, a stopa ravnodušno, on že pozna življenje in ve, kako je vse to... končno, kaj se mu more zgoditi? Kaj za to, če ga zaprejo. On se giblje med ljudmi, ki so več ali manj že imeli opraviti s policijo in zapori. Toda ta mala punčica, — ona še nič ne ve o takih rečeh, in iz njenih oči gleda velik strah. Kaj se bo zgodilo z bratom, ki ga drži za rame roka tega velikega, strogega moža? S tisto kratko črno palico ob boku, o kateri pripovedujejo, da hučo boli. Morda je zajokala, ko ga je stražnik zgrabil, a zdaj stopica zraven brata s pogumom in požrtvovalnostjo ženske, pripravljene na vse. Ne bo ga zapustila v sili.

«Odveč, da drži stražnik roko na fantovi rami», pripominim tovarišu. «Takole gnati otroka... hm.»

«Če bi ga ne držal, bi mu takoj ušel. In potem — lovi ga! To bi bil šele halo po ulicah!» mi odvrne kolega, ki ima v takih zadevščinah več izkušnje.

Kakor rečeno: stvar s to aretacijo bi bila sama na sebi popolnoma v redu, toda način... tukaj me nekaj moti. Otroci, ki beračijo, prvič niso zločinci, drugič so taki prizori vedno mučni za gledalce (in mislim, da tudi za stražnika samega) in tretjič ni policija samo kaznujoča, ampak je tudi varujoča. Z otroki je treba drugače ravnati kakor z odraslimi. Pri otrokih mehka roka često več zaleže kakor pa trda. Kar bo ostalo v duši tega dečka, ki ga je prijela trda stražnikova roka, bo trma, črt, upor proti državni oblasti. Torej nič dobrega za njegovo bodočnost.

Prijazen način je v takih primerih vsekakor priporočljiv. In predstavljam si, ko bi bil jaz stražnik, vzel bi taka otročiča oba lepo za roko, šel z njima kot dober striček, pa ju spoto na lepo o vsem izprašal.

Tudi naj bi take «aretacije» rajši izvrševali policijski organi v

civilu, da se ne zbuja s tem po ulicah pozornosti in spotike. In predstavljam si na primer, kako tisti hudi gospod s črno bradoj, ki je nas radovedneže zadnjič pri tisti aretaciji na Aleksandrovi cesti tako energično razgnal in mene posebej povabil v Zelenega Henrika (žal me niso hoteli vzeti s seboj), predstavljam si, kako ta gospod pristopi k malima beračkoma z ljudomilim obrazom in škrnicljem bonbonov v roki: «No, otročiča, kaj pa vidva tukaj ponoči in v tem mrazu. Pojdita malo z me-

noj, se bosta pogrela» itd.

Če bo gospod policijski direktor tole bral, si bo gotovo mislil: Gospod Joe, vi ste nergač, ki iz vsake muhe naredite slona. Kar tu modrujete, to tudi jaz vem in razumem. Tudi meni so take reči neprijetne, tudi meni se smilijo otroci in reveži, tudi meni je neprijetno, da se morajo moji ljudje ukvarjati s takim poslom. Toda — za vraga — kje imam ljudi ekstra za vloge dobrih stričkov in kje naj vzamem denar za bonbone?

Na to pa ne ve nič odgovoriti Joe.

Namesto v Benetke - smučarija

Liubljanški nedeljski kontrasti

Kar v zadregi sem, toliko imen bi lahko dal zadnji nedelji, zakaj bila je zares prva zimska nedelja v novi belj toaleti in tudi večkrat si je olepšala smehljajoči obrazek

naše dobre vzgojitelje vseh branž in vemo, da so tudi fletni in luštni, kadar se spominjo svoje mladosti in plesnih vaj in vseh tedanjih nerodno sramežljivih in bozastljivih

z blestečim pudrom, bila je pa tudi prva prava predbožična nedelja z dolgo vrsto orjaških Krisperjevih božičnih drevesc, ki so se že v soboto zvečer zasvetila v lučkah. Dobilni smo pa tudi po drugih izlozbah mnogo preveč prelepih obljub in želja za božička, da bo moral pač tu na svetu poiskati zanesljivega bilancista, ki nam bo spravil proračun v red. Da, da, božični proračun — toda pozabimo nanj, da ne bi motili blagega predprazničnega razpoloženja.

Nedelja je nedelja in vsaka je lepa, fletna in luštna, če jo praznujejo fletni in luštni ljudje, ki se imajo tudi vsaj malo radi. In radi so se že v soboto imeli po vseh plesnih vajah, ki so sedaj v najbljudšem cvetu in klepetu, da se mladina vrti ponoči in podnevi po taktu, da, in po taktu se ji vrti tudi v glavi celo v šoli. Poznamo

romanov in tragedij ter spleh nemnosti. Če pa tega niso poskusili, tudi niso izkušeni in zato ne morejo biti zreli pedagogi s tisto milo previdnostjo in modro uvidenostjo ter odpustljivostjo, ki vedno pospešujejo zdravo rast in naraven razvoj mladine pri dozorevanju.

v nedeljo po zadaji frančiškanski

Dva čudna kontrasta sem opazil maši. Gneča je bila po vseh ulicah okrog Marijinega trga in reka prazničnega meščanstva je tekla tudi izpred stolnice na vse strani. Povsod po mestu gneča, čeprav je vse šlo iz mesta blizu in daleč v sneg! Kdor ni šel, je pa po Ljubljani kobalil v smučarskih hlačah okrog in pripovedoval, da se odpelje šele opoldne, skratka, s prihodnjim vlakom, avtobusom ali avtomobilom... Smučarske hlače so namreč srednjega spola — ali

bolje — splošnega spola, ker pomenijo žensko ali moško bitje, vedno pa tako, ki že ima ali pa šele išče para. Vsa Ljubljana je bila temnomodro ohlačana in vsa je dišala po smučarskih dresih ali prav za prav po naftalinu. Prav zares in na žalost po naftalinu, zakaj prav malo temnomodrih hlač je bilo novih, a na pomlad bodo razširjali blagodejen vonj po naftalinu najelegantnejši kožuhi, težke zimske suknje in najtoplejši plašči, ki jih sedaj tako diskretno nadomeščajo in opravičujejo njih odsotnost te temnomodre smučarske hlače, ko so se oni za nekaj časa poslovili od lastnikov in podali v mestno garderobo v rdeči hiši. Smuček za to duhovito opravičilo seveda ni treba — kdo bo vedno burkljal z njimi po mestu, a dresa je povsod šik in feš! Čemu torej plašč in kožuhi, saj je vendar smučarski kroj sezonski! In pa kampak tudi apartna plesna toaleta, ki se ji menda zato pravi velika, ker je toliko manjka in se povsod vidi skozi njo. Kontrasti so pač vedno duhoviti in elegantni! Višek uspeha duhovitosti je pa — nizka cena.

Ker smo že pri kontrastih beli nevesti zimi in pri smučariji, ki jo je Jelačin na modni reviji vedno zamenjal s smučarijo, pa za «po vltu» še en kontrast! Torej advent in poroka. Župnik ji je v nedeljo poročil in oba sta fest in fajn, saj sta moje žlahte Naglo sta pojedla in se v naglici poslovila od obokanih tašč in tetá ter od ginjenih tastov in stricev ter se odpeljala. Šla sta in olicet je bila vedno bolj ginjena, čim bolj je bila vesela. Ampak, kam sta šla? Zgornja generacija je majala z glavami. Prosim vas, kam sta neki šla? Ženin in nevesta, novoporočenca in mladi zakonski par sta šla v hribe smučat... Tašče, tete, tasti in strici so pa resignirano zmajevali in pomenljivo dejali: «Oba sta študirana...» In smo trčili na zdravje mlade generacije. Morda je vendar le res, da jo stari ne razumemo.

Korajža s sekuro ob dalmatincu

Ljubljana, 15. decembra.

V neki gostilni na Žabjeku so se v soboto zvečer med 20. in 21. uro sprli pivci. Za malenkost je šlo, ki se je okajeni ljudje niti zavedali niso. Nekomu je padlo nekaj na tla, kak dinar, cigareta ali ustnik. Ko se je sklonil in hotel to pobrati, mu je eden izmed tovarišev ponagajal z nogo, pa je bil prepirlu.

Dalmatinec je močan in bojevit. Še mirnemu človeku zmeša možgane. Kdor pa je že brez njega nejevoljen in poln legobe, postane z njim divji. Vinjeni ljudje so se spoprijeli in neki I. N., ki stanuje v Rožni ulici 27, je dobil na glavo sunek z nožem. Ves krvaveč po obrazu je planil domov, pograbil težko sekuro in se kriče pripravljal, da vrne miho za drago. Ženske so ga obupno obkrožale in ga pro-

sile, naj se pomiri, možak pa je vihrel sekuro in vpil:

»S tole razčesnem tistega, ki mi bo branil!«

Na srečo je ta trenutek prišel v Rožno ulico stražnik, ki se je zagnal proti besnečemu človeku. Ženske so prestrašeno kriknile, kajti razkačeni možak je zavihrel sekuro in že hotel zamahniti, stražnik pa se je udarcu, ki bi bil zanj lahko smrten, z naglo kretnjo izognil in v naslednjem trenutku izvil N-u sekuro iz rok. Nato ga je ukrotil in potisnil v vežo, kjer so ga pomirili domači. Sekuro je stražnik seveda zaplenil, v ostalem pa bo bojovita zgodba končala pred sodiščem, kjer prejmejo udeleženci primerne nagrade.

Naši gozdovi jokajo

Ljubljana, 15. dec.

Tihe so bile naše šume in mrtve, zakaj že dolgo se v njih ni oglasila sekira in zapela svojo kmetu tako tolažilno pesem. Lesa ne izvažamo več in drvarji ter vozniki nimajo več kruha. Nenadoma so pa gozdovi spet oživel in prav bridko zajokali... Iz tujih krajev so prišli možje in poslali so po delavce, da jim z vseh strani znosijo najlepše mlade smrečice in jelke za božična drevesca doli po Slavoniji, Bački, Banatu, v kraljevskem Beogradu in tudi po Srbiji ter Dalmaciji. Na tisoče in tisoče smrečic in jelk se že padlo, in vagon za vagonom gre predvsem z dolenskih kolodvorov proti vzhodu in jugu. Tudi Ljubljana bo dobila majhen delež, vendar se pa to število nikjer ne pozna. Sicer moramo razredčiti goste nasade smrek in jelk, ko iztrebimo najslabša drevesca, sedaj pa sekamo najbolj zdrava in najlepša, ki so bodočnost gozda in kmetovega premoženja.

Lani so bile cene za božična drevesca obupno nizka, zlasti od tedaj, ko je nastopilo lepo vreme. Trgovine so se polastili prekupci in so licitirali cene navzdol, da so smrečice kar povprek plačevali po 50 par. Listi so se lani oglašili, da morajo oblastva to trgovino organizirati, vendar se pa tudi letos še nihče ni zganil. Lastniki gozdov so letos precej zadovoljni s cenami, saj plačujejo tuji trgovci razmeroma dobro. V Mirenski dolini so tujci nakupili več tisoč smrečic in so plačevali po 1 Din za smrečice, visoke do enega metra, višje pa po 1 Din za vsak meter. Ker je padel sneg, cene še rasto in sedaj plačujejo to ceno že tudi, če plačajo kupci sami delavce za sekane. Tudi letos delajo brezvestni prekupci največjo zgago in pritiskajo cene navzdol, ker zaradi provizije konkurirajo med seboj. Županstva in sreski šumarji so poklicani, da preprečijo tako postopanje prekupcev, a skrajni čas je že, da trgovino z božičnimi drevesci, ki bi nam prinesla prav lepe vsote, končno že prevzame Kmetijska družba ali pa kaka druga sorodna organizacija.

Ljubljana, ta beli cvet, v vencu naših mest

Ljubljana, v decembru.

Ljubljana, ta beli cvet v vencu naših mest, je res zanimiva. Ima svoje atrakcije, kakor nebotičnik s trinastimi nadstropji (zakaj baš trinajst?) ter Ljubljano, ki včasih teče naprej, včasih nazaj. To pa še ni vse.

Nosilci narodne borbenosti.

Pred dnevi sem zašel na ljubljanski city na Aleksandrovo cesto. Na desni ob Emoni je zbirališče naših sportnikov. Moral sem stopiti pošteno v stran na cesto, fantje so neizprosno stali na hodniku. Tako je prav. Narod potrebuje trdnih in neizprosnih mož. Nisem jih mogel preprositi, da bi se mi umaknili. Mimogrede sem ujel na uho, da gre za važen sportni rezultat bratomorne vojne med nogometaši. Spričo važnosti zadeve me je obšlo najgloblje spoštovanje za nosilce narodne borbenosti. Dospel sem pred Daj-Dam. Daj je prvi, potem pride šele Dam, kredita torej ni. V Daj-Damu napolni za malo denarja postaven možakar kozarček iz sodčkov, ki nosijo odlična imena naših vinskih veljakov. Cela zbirka grofov in baronov je na teh sodčkih, kakor da bi bila vinoreja pridržana aristokraciji. Radio omamlja s šlagerji pisano družbo v tem lokalu.

Verska in politična strpnost.

Od koncu Aleksandrove ceste me pozdravi protestant Trubar pred pravoslavno cerkvijo. Nazorno prikazana verska strpnost. V tem delu bele Ljubljane dobiš tudi

nazoren pojem politične strpnosti. Tistemu stranišču tam ob progi pravijo namreč Ljubljančani Hitlerjevo stranišče. Tu so zidovi okrašeni samo s kljukastimi križi in vzkliki, ki so z njimi v skladu. Čudno, da dado nekateri ljudje duška svojim čuvstvom ravno ob taki priliki. Preko sankcijske proge proti jugu pridemo v deželo vzdihov, pravcata dežela sanj. Zdaj pa zdaj se izluči iz teme par, molčeč, a vendar govoreč, seveda v jeziku nam nerazumljivem. Neopklicani nima v tem kraju kaj opraviti, zato sem se vrnil. V Tivoliju so opravili vrtiljake. Naša opera si je pa omislila svojega. Vrte ga po taktu lajne, tako da smo se prav za prav emancipirali glede tujerodnih vrtiljakov. (Ali je v skladu z novim pravopisom?) Svoji k svojim. Gredoč nazaj po Aleksandrovi cesti sem prav za prav na novem bojišču. Izložba za izložbo se vrsti, kjer bifejo naši izložbeni aranžerji ljute borbe. Povsod je lepo, povsod poceni, povsod najelegantnejše. Ko jim pa zmanjka domislekov, se sprejo med seboj ter javno povedo, kdo je bil že izven Ljubljane, kje je študiral itd. Razodenejo celo, kdo ima diplomo in kdo je brez nje. Mogoče bi kazalo, da bi njih diplome razstavili v izložbah in bi razstavljanje in aranžiranje blaga opustili. Zopet sem pred pošto, kjer je res velepromet, katerega zlasti ovira stražnik sredi ceste. Ideja prometnega otoka pred pošto pa žal še ni vznikla v globokih dušah naših arhitektov in preoblikovalcev Ljubljane. Vendar, potrpite!

daljen. Res je to skromen dohodek, ki nikakor ne zadostuje za vso naselbino, toda marsikdaj je baš ta zaslužek močna opora gospodinjstvu.

Jetnik, ki gladije že 23 dni

V Požarevcu so Svetozarja Kuliča obsodili v dosmrtno ječo, ker je ubil vaškega bogataša. Svetozar pa ni bil zadovoljen s sodbo in se je pritožil, obenem pa pričel odklanjati hrano. Ko mu je ječar vsako jutro pirnašal hrano, je opazil, da se Kulič kruha prejšnjega dne še ni dotaknil. In tako sta se nekoga dne sprla, da je Kulič ječarja močno udaril po glavi. Tudi ta se je pritožil in predsednik okrožnega sodišča je Kuliča enostavno poslal v bolnico, k' er znajo tudi umetno urediti prehrano.

Dva stražarja vedno stojita ob Kuliču in čaka a, kdaj bo posegel po mleku, ki stoji ves čas poleg njega. Toda ni ga mogoče pregovoriti, saj svoje prostovoljno stradanje takole utemeljuje:

Če sploh kdaj pridem iz ječe, bom popolnoma za nič in si ne bom več mogel služiti kruh. Sicer ni bilo treba ubiti človeka, ker bi bil bogataš lahko živel v svoji obilnosti, jaz pa tudi v svoji revščini.

Zdravniku dr. Nestoroviču, ki obsojencu zlepa prigovarja, naj vendar je, pa odgovarja: Ne morem, gospod doktor, ker ne občutim niti najmanjše lakote in še voda mi več ne de dobro.

Ni čuda, saj Kulič že 23 dni ni nič pokusil hrane. In zdravniki pravijo, da bo kmalu docela nemogel, čemur bo sledila črna smrt.

Kamničani so odkrili nov smučarski raj

Kamnik so postali mežnarjeva mama na stara leta oštirka

Kamnik, 15. dec.

V zadnjih letih, ko se je pri nas smučanje močno razvilo, tako da smuča že skoro vsakdo. Opažamo, da prinaša ta lepi sport tudi kmetom v okolici mest dober zaslužek. Posebno velja to za kraje ob vznožju planin in visoko ležeče naselbine.

Tako je Kamnik že od nekdaj prijetna letna in zimska izletna točka, ki jo posečajo turisti celo iz zelo oddaljenih krajev. Velik del zahvale za to nosi Kamniško tujsko prometno društvo, ki je s propagandnimi lepaki in brošurami opozorilo tužce na naš prelepi gorski kotiček. S tem je v gospodarskem oziru društvo močno pripomoglo mestu in okolici. Skoro vsaka večja okoliška vas ima vedno na razpolago nekaj sob, pa naj bo to v zimskem ali letnem času. Neverjetno razumevanje za to so pokazali tudi kmetje, ki vidijo v tej panogi gospodarstva tudi svoje koristi.

Ni dolgo, ko so Kamničani odkrili nov smučarski raj na Gozdu, dve slabi uri hoda od mesta. Komaj dve leti je tega in že je postal Gozd najprijetnejši nedeljski »sprehod na dilcah« za vse, stare in mlade meščane.

Razmeroma velika naselbina na sredi prostrane visoke planote nudi izletniku vse ugodnosti smučarskega okrepčevališča in počivališča. Prijazni ljudje ti postrežejo z vsem, kar je v njihovi moči. Posebno »mežnarjeva« mama, ki ima od nedeljah polno hišo gostov smučarjev, prav rada postreže s čajem in domačim figovim žganjem. Pravi, da ga je letos napravila mnogo več kakor navadno, ker ga ji je lani že ob Svečnici zmanjkalo. Prav rada se postavi, češ da ni nikdar mislila, da bo šele na stara leta postala »oštirka«.

Tako je dana prilika praktični kmetiški gospodinjici zaslužiti nekaj denarja tudi v zimskih mesecih, posebno na Gozdu, ki je za delo v tovarnah od mesta preveč od-

Lieselotte Landbeck, avstrijska prvakinja v umetnem drsanju, ki je vzbudila na neki sportni prireditvi v Berlinu pozornost vsega sveta. Vnovič je dokazala, da jo moramo šteti med najboljše virtuoze v umetnem drsanju.

Razgovori z našimi čitatelji

Kako delamo.

Najprej malo splošnega pojasnila vsemu našemu čitateljstvu, da bo razumelo, ako morda v listu to in ono pogreša, kaj je temu krivo, zlasti pa, zakaj nastajajo zakesnitve v izhajanju lista in s tem v dostavljanju v trafike in naročnikom (ljubljanjskim) na dom. Krivo je vsemu to, da se moramo boriti z največjimi tehničnimi zaprekami, katerih pri spremembi lista nismo mogli predvidevati in s katerimi zato tudi nismo računali. Kako je prišlo do teh zaprek, to bomo našemu čitateljstvu pozneje objasnili. Zaenkrat naj zadostuje, če povemo, da se naš list sestavlja v treh tiskarnah. V dveh ga stavijo, v tretji pa ga tiskajo. Kdor vsaj nekoliko pozna časopisni obrat, zlasti pa obrat pri dnevniku, si bo lahko predstavljati, kaj se to pravi: koliko težav je to za redakcijo, koliko več dela in koliko izgube časa. V takih okoliščinah so gotove pomanjkljivosti v vsebinskem kakor v tehničnem pogledu neizbežne. Prizadevamo si z vsemi močmi, da kljub velikim težavam list izhaja redno, četudi z malimi zamudami, in da ne zaostaja na aktualnosti in zanimivosti. Kadar pa bodo omenjene tehnične zapreke in nevednosti odstranjene, — in to bo kmalu, vsekakor še pred novim letom, — tedaj bomo svojim čitateljem nudili list, ki jih bo gotovo vsestransko zadovoljeval. Prosimo samo malo potrpljenja in naklonjenosti. Sicer pa z veseljem ugotavljamo, da je naš list v novi obliki našel zelo simpatičen odziv in da si pridobiva čedalje več prijateljev. To nam je v spodbudo.

okno. Kar naenkrat zagleda, kako je za vogalom izginila rdečelasa Patova butica. «Sam,» zatuli šerif, in Sam, krivonogi natak, prileti kot bi ga izstrelil. «Sam, tamle mimo je šel Pat, ta irska nadloga. Privleci ga sem, živega ali mrtvega!»

Sam odkreva čez cesto in še pravočasno ujame Pata za suknič. «Poslušajte,» pravi Sam. «Šerif hoče nujno z vami govoriti!»

Pat se prime za čelo: «Moj Bog, ta ljubi šerif, popolnoma sem pozabil! Glejte, precej časa je že, ko je ta vrli mož pri meni naročil krasno knjižico — evo naročilnico — in popolnoma sem pozabil oddati mu jo. Veste, kaj? Napravite mi uslugo, zelo se mi muči, vzemite knjigo, tu je, in dajte mi en dolar! Šerif vam ga bo povrnil in stvar bo v redu.»

Vrlemu Samu se to prav nič ni zdelo sumljivo. Dal je dolar na šerifov račun in mu prinesel četrto knjigo vseh knjig.

Še do danes se šerifu ni posrečilo, da bi prišel s Patom O'Connorem do razgovora med štirimi očmi...

Zaupajmo v Boga, vsak samemu sebi in drug drugemu, pa bo šlo vse dobro.
Goethe.

Kaj smo in kaj hočemo.

Smo neodvisen list in hočemo predvsem zastopati interese slovenskega malega človeka. Od raznih strani nas vprašujejo, kdo stoji za nami. Za nami stoji stvar, ki se ji pravi slovenska skupnost, vzajemnost. Tej hočemo služiti, kolikor je v naši moči, sodelovati na tem, da se vse razcepljene ljudske sile, duhovne in materialne, povežejo in združijo v zdrav kolektiv, ki se bo znal in mogel uveljaviti tam, kjer gre za slovenske interese, gospodarske, socialne, prosvetne. Naš mali človek, ki se tako težko bori za svoj obstanek, je danes v veliki moralni depresiji. Iz te depresije, v kateri otepeva in ki tako slabi njegov odpor, ga je treba dvigniti. Mi, ki je v nas optimizem, ga hočemo navdajati z optimizmom. In hočemo v našem listu vedno podajati čisto, pozitivno resnico, neolepšano. Če ne bomo imeli povedati čiste resnice, bomo rajši molčali, kakor pa z lepimi frazami maskirali nekaj, kar je v resnici drugače.

Nova oblika našega lista.

Nekaterim našim naročnikom nova manjša oblika lista ni posebno všeč. Odgovarjamo, da smo spremenili obliko, ker je list prešel v drugo tiskarno in pa tudi iz praktičnih razlogov. Ustregli smo s tem velikemu številu čitateljev,

ki so si takšno obliko želeli. Saj je majhen list v marsičem bolj praktičen, zlasti za čitanje na ulici ali pa med vožnjo v vlaku, tramvaju itd. Po drugih deželah so taki mali listi zelo priljubljeni. Sicer pa mislimo, da je postranska stvar, kakšen je list zunaj, glavno je, kaj je notri. Ptiča spoznamo po petju, ne po perju. Krokari in kos sta si po perju podobna, oni je velik, ta pa majhen ptič. A gotovo vsakdo rajši sliši kosa kakor pa krokarija. — Neki zvest naročnik in točen plačnik (časť mu!) z dežele nam prijateljsko píše, da mu je list po vsebini prav všeč in pravi, saj vem, da za borih 12 Din mesečno ne morete dati velikega časopisa. Ampak ljudje bi rajši imeli večjega zavoljo papirja, ker se porabi za kaj zaviti. Ta naš prijatelj je odkritosrčen. Mi zares nismo pomislili na to, da je časopis važen tudi za zavijanje. Sicer se pa čudimo, da imajo v teh slabih časih naši ljudje sploh še kaj «za zaviti»...

Nevarnost trgovske spekulacije v zadrugah

Te dni je bila generalna razprava o enem najvažnejših zakonskih osnutkov, namreč o novem združnem zakonu. Ob koncu splošne razprave o zakonskem predlogu je minister za kmetijstvo inž. Svetozar Stankovič v ob-

NAŠ ČAJ je strokovnjaško sestavljena mešanica domačih čajnih zelišč, najboljša naravna zeliščna krepična hrana, rabi manj sladkorja, je cenejši in ni zdravju škodljiv kot KITAJSKI (Ruski) ČAJ. Naš čaj prodajajo v vseh specerijskih trgovinah.

sežnem govoru komentiral potrebnost tega novega združnega zakona, o katerem je naglasil, da se s tem ustvarja važna stvar, ki se tiče velikega dela našega prebivalstva, zlasti malih ljudi in da se s tem zakonom za dolgo vrsto let uredi odnošaji, ki naj dajo našemu kmetu, našemu obrtniku in našemu malomeščanu možnost, da z združenimi močmi okrepijo svoj položaj v današnji družbi in v današnjem gospodarskem sistemu. Ta zakon ne izdajamo za danes ali jutri, ne za tega ali onega, nego ga objavljamo za dolgo vrsto let in v korist velike in splošne stvari... Stojč na priznanih in sprejetih načelih združnega dela, se je zakonski predlog moral v nekem oziru izreči zoper spekulativni trgovski način poslovanja. Dokazal sem že nevarnost, ki izvira za združništvo in za njegovo idejo samo iz takšnega trgovskega dela in sem navedel one primere polomov raznih združnih zvez, ki so tako delale in prav za prav tudi propadle... Za opravičenje nove smeri v združništvu naglašajo nekateri, da zahtevajo nove razmere tudi novih metod in novih potov in imenujejo ideološko premoč v združništvu danes zastarelo. Tiste ideje in tiste delovne smeri, ki so iz združništva ustvarile veliko gospodarsko in moralno moč, smatrajo sedaj za oviro v razvoju združništva. Toda prav tu je težišče vprašanja. To je posebno važna načelna stvar. Pri tem delu se ima dognati, ali je za bodočnost našega združništva bolje, da gre po utrjih poteh, ki sta mu jih zarisali združna praksa in znanost in da se ne izpostavlja nevarnosti — ali pa je zanj bolje, da stopa po nezadržnih načelih in da se izpostavlja nevarnostim in polomom, ki utegnejo v narodnih množicah kompromitirati združno idejo sèmo, kakor se je to že zgodilo v nekaterih naših krajih.

Vsaka diktatura je odvrtna, najhujša pa je tista, ki dela pod krinko svobode.

«Ljubo dete, mislim, da si že prevelika, da bi se igrala s fantki.»
«O ne, gospodična, čim večja postajam, tem rajši jih imam.»

V zadnjih tednih je narasla politična napetost v Egiptu zaradi protiangleških demonstracij egiptskih nacionalistov. Angleži so se

pripravili na najhujše in poslali v Kairo močno letalsko eskadrilo, katero kaže slika nad mestom. V ozadju je kairska mošeja z minaretii.

Kako bi uredili kmečke dolgove in odtajali zamrznjeni denar v bankah

Vsaj delna rešitev vprašanja kmečkih dolgov in vzpostavitve normalnega poslovanja denarnih zavodov, bi se dala doseči na ta način.

1. Država plača denarnim zavodom in zasebnim upnikom njih terjatve, vključene na kmečkih posestvih, v takem vrstnem redu, ki ne presega 50% današnje vrednosti teh posestev.

2. Sredstva za to naj si priskrbi država s tem, da izda ali sama ali pa Narodna banka toliko bankovcev, kolikor jih je treba za plačila teh dolgov.

3. Kritje za te bankovce pridobi država na ta način, da nase prenese zastavno pravico v zemljiški knjigi za dolgove. Na novo

izdani bankovci bi bili na ta način 100 odstotno kriti in bi zaradi tega ne mogla nastati inflacija. (Na podoben način je dobila kritje nemška rentna marka, ki je dalj časa obstajala kot plačilno sredstvo poleg zlate marke.

Dolžniki kmetje bi odplačali državi od nje prevzete dolgove v 20—30 letih po gotovem odplačilnem načrtu; izterjevanje bi vršile davčne uprave ob enem z izterjevanjem davkov.

5. V razmerju s temi plačili bi se jemali postopoma iz prometa izdani bankovci, ki bi se morali posebej označiti kot posebno plačilno sredstvo radi razločevanja od rednih plačilnih sredstev.

Dr. I. J.

G. minister dr. Miha Krek je govoril

Sloga je po uspehu bolj potrebna kakor pred uspehom

V nedeljo je JRZ priredila veliko zborovanje v Celju, na katerem je nastopil kot glavni govornik minister dr. Krek. Posnemamo po današnjem »Slovenec« osnovne misli njegovega govora:

Kako je s hrvatskim vprašanjem.

Ob tej priliki je morda prav, da se dotaknem tudi tistih, ki so ob podiranju režima bili z nami in jih danes ni, to je političnih krogov v Zagrebu. Ti krogi so, mirno lahko rečemo, zelo požrtvovalno sodelovali pri rušenju režima, sedaj pa, ko je treba na ruševinah nekaj zgraditi, jih pa ni med nami. Rekli so, da ne prevzamejo nobene odgovornosti za javne posle, dokler ne bodo izdani novi zakoni, da ne prevza-

mejo nobene odgovornosti za nered, ki ga je prejšnji režim zapustil in ki ga zagrebški politični krogi, kakor pravijo in kakor jim radi verjamemo, niso zakrivali.

To stališče je sicer zelo komodno in varno za posamezno politično skupino in njene voditelje. Za narod in državo pa gotovo ni vzorno. Ako bi se vse druge skupine tudi postavile na to ambiciozno stališče, bi v takih razmerah ne bilo nobene druge rešitve, kakor da bi prišel kak nov Jevtić ali pa nova diktatura, to je isto, kar si pravkar podiral, v novi obliki. Treba je več političnega kavalirstva in politične doslednosti: Sloga je po prvem uspehu še bolj potrebna, kakor pa pred njim. Mi smo ostali v tisti smeri tudi po padcu režima, deloma iz zvestobe do naših zavaznikov radikalov v Srbiji in muslimanov v Bosni in Hercegovini, deloma pa tudi iz političnega računa. Videli smo, kaj se je z nami takrat godilo. Nismo mogli naprej, ne z volitvami, ne z abstinenco

Vlada in samouprave.

Končni cilj naše današnje politične smeri je, da pridemo do takega miru, da bomo ljudstvo lahko povedli k mirnim in svobodnim volitvam. Nadaljno smer bo pa dajalo tisto svobodno izvoljeno zastopstvo, ki bo imelo tudi zunanjo legitimacijo ljudskega zaupanja. Zavedati se moramo, da so slovenski politični, gospodarski in kulturni interesi v tej skupnosti najbolj zavarovani. Dokler bo dr. Korošec v vladi, ne bo padla nobena senca na kakršnokoli slovensko svetinjo.

Nova skupnost se je postavila na načelo, ki smo ga mi zastopali še pred vidovdansko ustavo, na načelo samouprave, v kateri mi in tudi vse druge pokrajine v državi najlažje vršijo svojo misijo, ki jo imajo v Jugoslaviji. To je prvi primer, da se vsedržavna stranka postavi na stališče samouprave. Ako bi Hrvatje znali povedati, kaj hočejo od samouprav, katere pravice si hočejo v njih zavarovati, bi samouprave danes že imeli. Mi pa smo si o samoupravah že zdavnaj na jasnem. Tako o občinskih, kakor o okrajnih, pa naj se to imenujejo cestni ali šolski odbori ali karkoli, kakor tudi o banovinskih. Svobodno izbrano ljudsko zastopstvo naj po svojih močeh in po svoji pameti vodi zadeve svoje občine in svoje pokrajine. Če jo kdaj zavozimo, bomo zavozili z našimi sredstvi in tudi z našimi sredstvi popravili.

Banovina mora imeti res pravi ljudski obraz in pa toliko moči, da bo ta obraz mogla skozi in skozi ohraniti. To je eminentno državotvorno delo. Le na ta način je mogoče različne interese, ki se včasih med seboj križajo, združiti in jih povezati tako, da je tudi v celoti v korist. V samoupravah bo narod že pokazal, kako zna biti državotvoren. Trajna in popolna rešitev je samo v res pristni demokratični obliki, v tem je tudi ves smisel sedanje-ga ljudskega udeleževanja. Le s sodelovanjem najširših množic moreš iznajti pot, kako zaposliti vse brezposelne, kako rešiti zadolženega kmeta, kako dati zaposlenemu delavstvu in uradništvu take prejemke, da bo moglo živeti.

Zaupajmo v Boga, vsak same-mu sebi in drug drugemu, pa bo šlo vse dobro. Goethe?

Najboljša dediščina, ki jo morejo otroci prejeti od svojih očetov, je zgled lepih dejanj.

Cicero.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znamkah. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu

MALO STANOVANJE
sobe in kuhinje za 2 odrasla iščem s 1. januarjem v mestu. Ponudbe z navedbo kraja in cene pod »300« na upravo lista.

HRANILNO KNJIŽICO
Kmetijske posojilnice v Ljubljani z vlogo do 45.000 Din kupim. Ponudbe pod »Gotovo« na upravo lista.

KNJIŽICO
Ljubljanske kreditne banke z vlogo do 30.000 Din kupim takoj proti gotovini. Ponudbe pod »Do 31. t. m.« na upravo lista.

KISLO ZELJE, REPO,
sarmo, prvovrstno po brezkonkurenčni ceni, vsaka množina, dobavlja Homan, Sv. Petra cesta 81. tel. 35-39.

Plesalec Lenz in plesalki Margota in Hedi Höpfner, ki so pred dnevi želi velik uspeh v Berlinu s svojo umetnostjo v plesni bajki Čajkovskega »Možiček, ki tre orehe«.

Zdravnik: Sreča, da ste me poklicali, bil je skrajni čas.

Bolnik: »Razumem, v sedanjih časih vsak potrebuje denar.«

Kupuite domače blago:

Litopon „Titanik“

orig. 30%-no blago, odporno proti svetlobi

Cinkovo bello „Briljant“

zlati, srebrni, beli, zeleni, rdeči in sivi pečat

Svinčeni minij „Rubin“

z garant. 30—32% superoksida, oziroma 90 do 12% ortoplumbata

Blanc fix

v prahu in pasti,

ki je najmanj enakovredno najboljšim inozemskim znamkam.